

Stress prevention på arbetet?

(En randomiserad kontrollerad studie)

Bozana Johansson

Psykolog, Psykoterapeut, Doktorand

Huvudhandledare: Prof Irene Jensen

Enheten för intervention och implementering

Institutet för Miljömedicin

Karolinska Institutet

SPA forskargrupp

Irene Jensen, professor

Bozana Johansson, doktorand

Charlotte Wåhlin, PhD

Lydia Kwak, PhD

Christina Björklund, docent

Malin Lohela Karlsson, PhD

Camilla Westerlund, doktorand

Jan Hagberg, statistiker

Eva Nilsson, projekt assistent

VAD?

- § Syftet med studien är att undersöka om en participatorisk intervention för produktivitets ökning kan användas som verktyg för stress prevention på arbetsplatser.

VARFÖR?

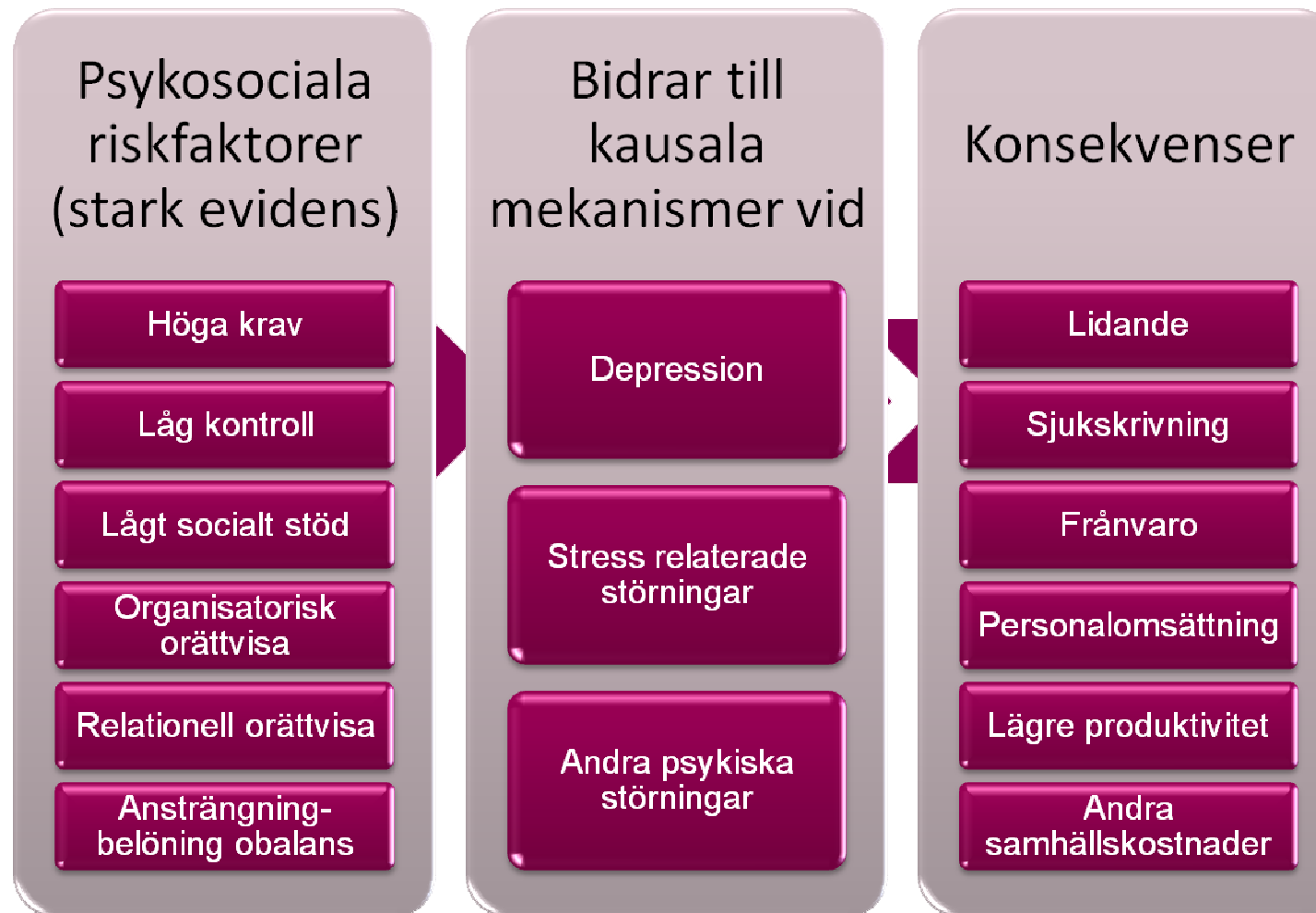
Trots att riskfaktorer för arbetsrelaterad mental ohälsa är
välkända (Stansfeld & Candy, 2006; Nieuwenhuijsen 2010):

§ Forskningen om interventioner på grupp- och
organisatorisk nivå är fortfarande begränsad. (Lamontagne et al. 2007, van
Oostrom et al. 2009, Marine et al. 2009)

§ Randomiserade kontrollerade studier (RCT) är även mer
sällsynta.

§ En intervention som BÅDE ökar produktiviteten OCH är
stresspreventiv mer attraktiv för olika intressenter.

Problem teori

HUR 1?

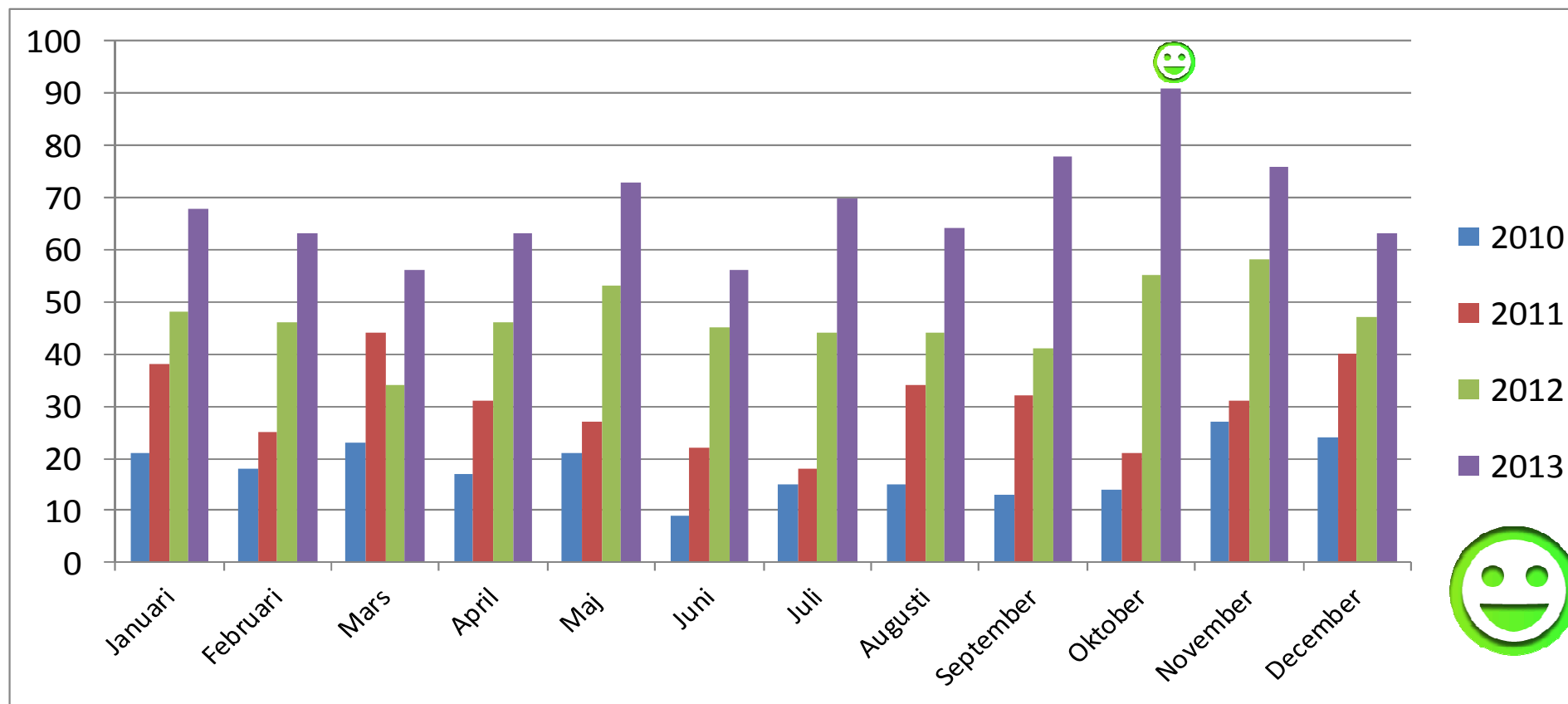
- § ProMES-metoden (Productivity measurement and enhancement system) är en participatorisk intervention.
- § Bygger på en motivationsteori. (Pritchard et al. 2008)
- § Huvudstrategier påverkar:
  - inflytande och kontroll över arbetsuppgifter,
  - interaktion med medarbetare,
  - oklara eller motsägelsefulla roller,
  - deltagande i beslutsfattande
  - feedback.

Totalt antal behandlingar/månad

Reumatolog sektionen Avd 82 USÖ

Karolinska
Institutet

Antalet utförda behandlingar under 2010: 217 st.

Antalet utförda behandlingar under 2011: 363 st.

Antalet utförda behandlingar under 2012: 561 st.

Antalet utförda behandlingar under 2013: 821 st.

HUR 2?

- § Fyra arbetsplatser inom en landstings primärvård (totalt 147 anställda) undersöktes med avseende på förekomst av s k job strain. (Karasek, 1990)
- § Tre enheter valdes genom block randomisering: en interventions och två kontrollgrupper. Interventionsgruppen arbetar med en erfaren ProMES konsult.
- § Studiepopulationen vid baslinjemätningen bestod av 121 anställda.

Mätningar

Psykosocial arbetsmiljö, hälsa och livsstil mäts med validerade instrument (AHA och ERI). En enskild fråga om stress administreras med hjälp av text meddelanden en gång per vecka.

§ **Primära utfall:** job strain & effort-reward imbalance.

§ **Sekundära utfall:** upplevelse av stress, sömn, återhämtning, depression, sjukfrånvaro.

Utvärdering av implementeringsprocessen

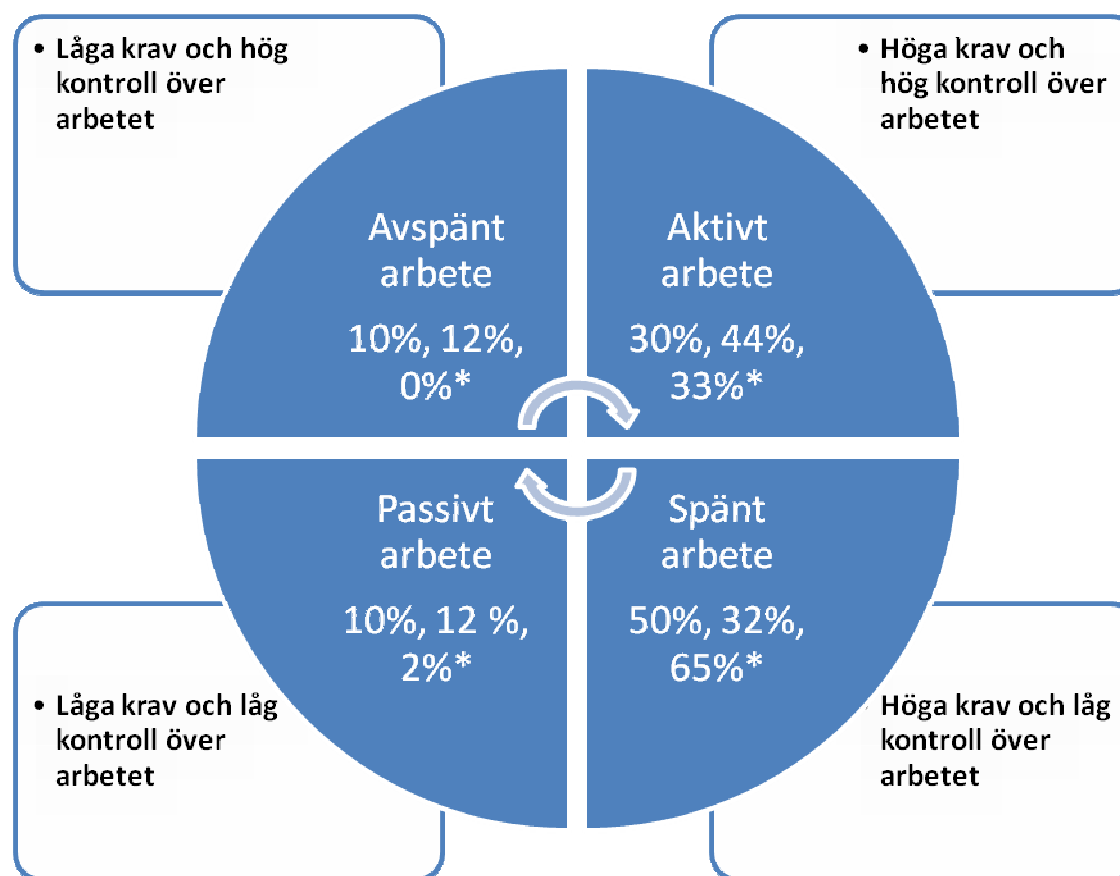
- § Syftet är att undersöka metodföljsamhet, deltagande och erfarenheter av arbete med metoden.
- § Datainsamling sker via loggböcker, checklistor, enkätfrågor, fokusgrupper och intervjuer.

NÄR?

Mätningar	Tidsplan för studien
Baslinje 1	Maj 2013
Baslinje 2	Sept 2013
Text meddelanden (SMS)	Sept 2013 - sept 2014
6 mån uppföljningen	Mars 2014
12 mån uppföljningen	Sept 2014
Process utvärdering	Maj 2013-jan 2015

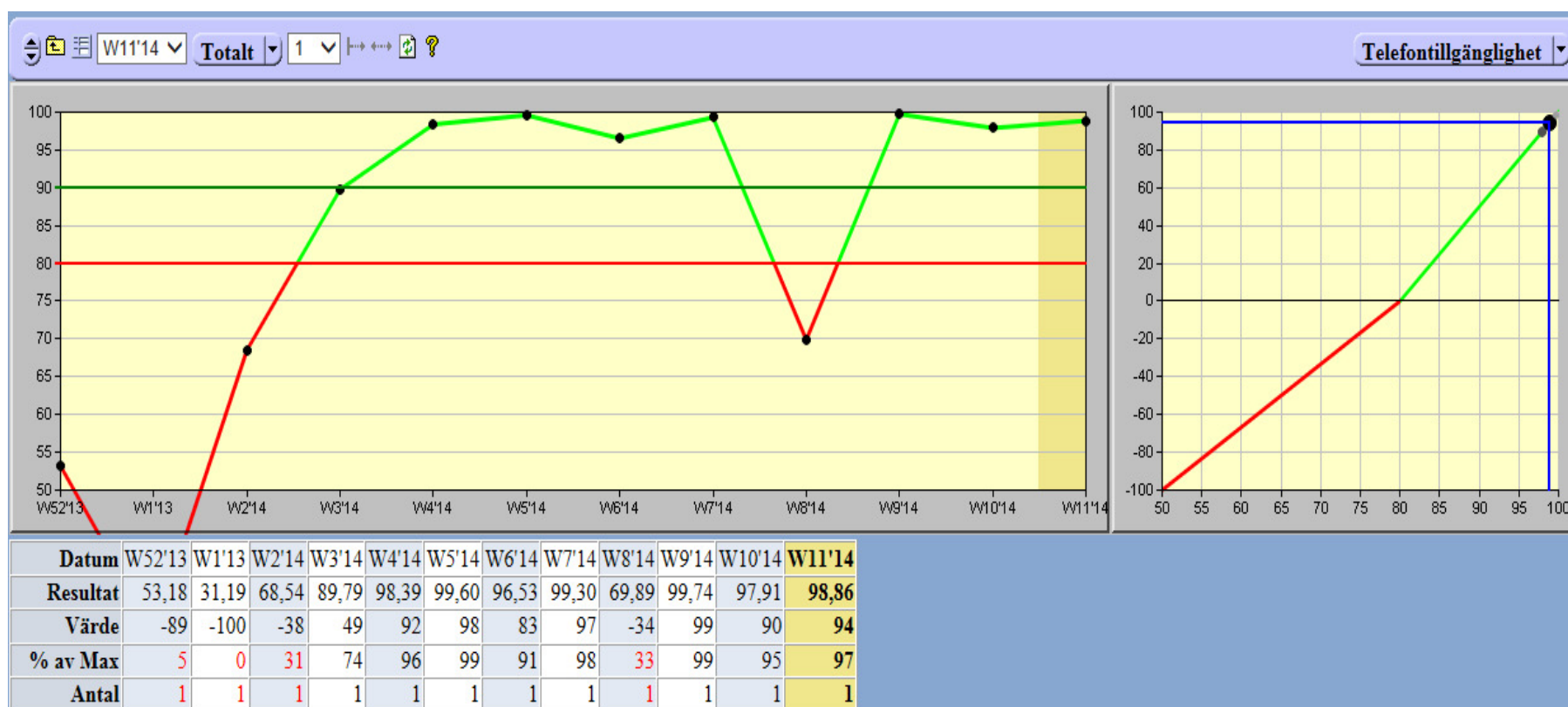
Krav och kontroll - baslinjemätning 1

(* = interventionsgrupp)

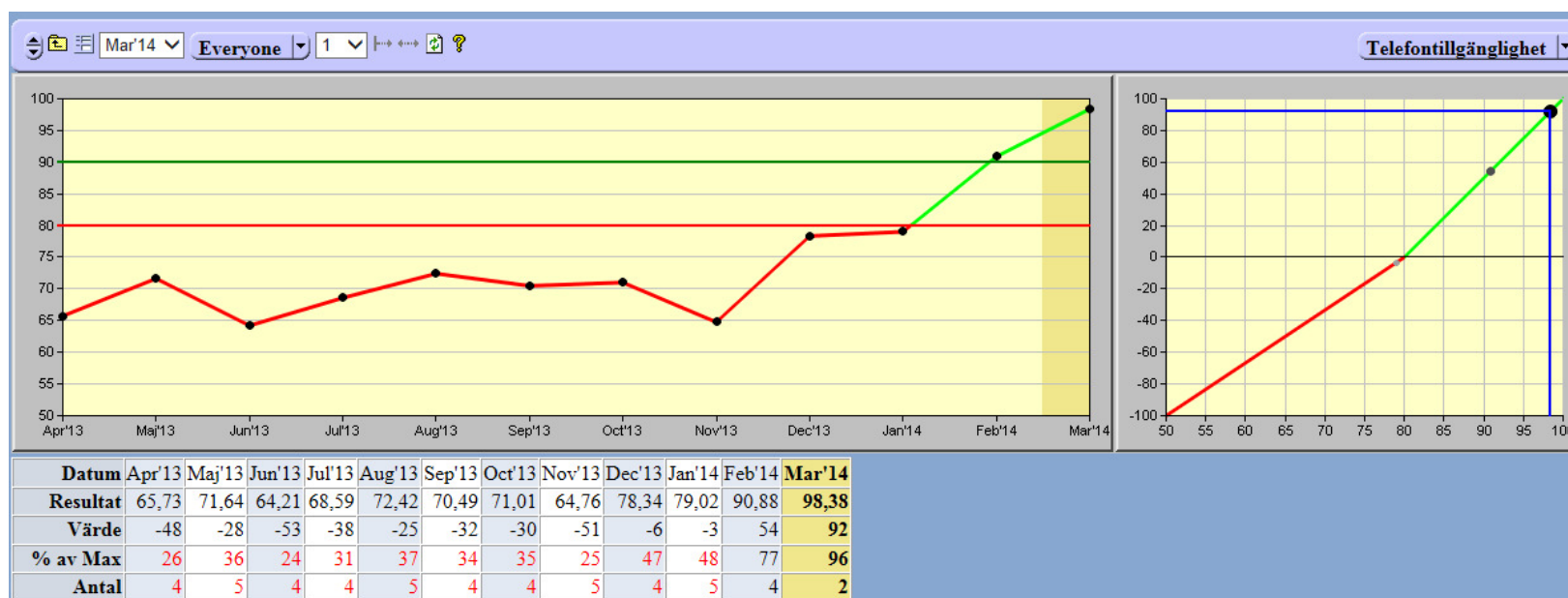
Ett produktivitetsmål: Ökad telefontillgänglighet.

Vecka 11, 2014: **99 %**

Telefontillgänglighet.

Två veckor i mars , 2014: **98 %**

Och sen då?

- § Vid positiva resultat lärs metoden ut till företagshälsovårdens konsulter och en effektivitetsstudie med fler landsting startas.
- § Vid mindre positiva resultat undersöks alternativa metoder.

TACK!

